

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม เราเกิดมา เห็นใหม่ เราเกิดมาโดยความไม่รู้ตัว ถ้าเราไม่รู้ตัว ปฏิสนธิจิต เวลาในไข่ ในน้ำคร่ำ โอปปาดิกะ เกิดในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาดิกะ กำเนิด ๔ กำเนิด ๔ ของจิต จิตมันกำเนิดของมันตลอดเวลา คำว่ากำเนิดตลอดเวลา จิตไม่มีเวณวรรค เหมือน ความรู้สึกเรา ความรู้สึกเรา ขนาดเราไม่รู้สึกรู้ตัว แต่มันก็เหม่ออยู่ มันรู้สึกของมัน จิตนี้ไม่เคยตาย ใจ

ฉะนั้น เวลาจิตเกิดเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา คำว่าพุทธศาสนา เห็นใหม่ นี่เราคูสิ ครูบา อาจารย์ล่องไปๆ เหมือนใบไม้ล่องไปๆ ใบไม้มันผลัดใบนะ ถ้าใบไม้มันผลัดใบ มันมีใบใหม่ ขึ้นมา แล้วใบใหม่มีคุณภาพ ใบไม้ที่มันก็สังเคราะห์อาหารให้กับต้นไม้ที่มัน ใบไม้ที่มันเกิดมา ใบไม้ที่มันไม่สมประกอบ ใบไม้ที่ไม่มีประโยชน์ขึ้นมา ต้นไม้ที่มันจะแคระแกรนไป

เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ แล้วได้พบพุทธศาสนา เราพบพุทธศาสนา เห็นใหม่ เราเกิดมาพบ ตั้งแต่ครูบาอาจารย์ของเรา ตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนะ อ่าน ประวัติของท่านสิ ก่อนที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านจะออกประพฤติปฏิบัติ สังคมเขาเชื่อถือ กันว่าอย่างไร? สังคมว่าพระบวชแล้วก็อยู่วัดอยู่วา ก็มีความสุขสมบูรณ์อยู่แล้วในชีวิตของพระ

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านไม่พอใจขนาดนั้น ท่านออกแสวงหาของท่าน ท่านวิเวก ของท่าน เพื่อรื้อค้นคุณธรรมในหัวใจของท่านขึ้นมา พอรื้อค้นในหัวใจของท่านขึ้นมาเพื่อเผยแผ่ เป็นที่พึ่งที่อาศัยของเรา หลวงปู่มั่นท่านบอกท่านอยู่ที่เชียงใหม่ ท่านไม่มีเวลาว่างเลย ท่านจะรับ เทพ ตั้งแต่ ๔ ทุ่มขึ้นไปเทพมาแล้ว เทพมาแล้วนะ คนก็สงสัยว่า อ้าว ก็ทำไมหลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าเทพท่านรู้ได้อย่างไร?

หัวใจที่สว่างไสว หัวใจที่ส่องไส อยู่ในที่ใดก็แล้วแต่มันสว่างไสว มันส่องไสของมัน คูสิ เรามองเข้าไปในที่มืด เห็นใหม่ นี่ในปัจจุบันนี้เราไปที่แวแม่กลองกัน เราไปที่แวอะไร? เราไปที่แวคูหิ้งห้อย หิ้งห้อยอยู่ในที่มืดของมัน มันเปล่งแสงของมัน เราเห็นความสวยงามของมัน

จิตใจของครูบาอาจารย์ของเราละ ท่านชำระจิตใจของท่านจนเป็นที่พึ่งอาศัย เทวดา อินทร์ พรหม เขาเห็นกัน เขาไปฟังเทศน์ฟังธรรม

ฟังเทศน์ฟังธรรมที่ไหน? ภาษาใจใจ ภาษาใจคือภาษาความรู้สึกนึกคิด ดูเวลาเรารู้สึก นึกคิดกัน เรานึกคิดสิ่งใดเราก็คิดของเราได้กันใช่ไหม? แต่คนอื่นเขาจะรู้กับเราได้ไหม? นี่เรา ต้องใช้ภาษาพูด ภาษาสื่อภาษา เห็นไหม ภาษาต่างๆ ภาษาพูดนี้เพื่อสื่อความหมายกัน แต่เวลาจิต มันไม่เคยตาย จิตมันเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เขาก็มีความรู้สึกนึกคิดของเขา

นี่ความรู้สึกนึกคิดของเขา เวลาฟังธรรมครูบาอาจารย์เรา ฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เทศนาว่าการเทวดา อินทร์ พรหม ไม่ต้องอ้าปากเลย ความรู้สึกนึกคิดนึกอย่างไรเขารู้แล้ว เพราะความรู้สึกนึกคิดนี้ภาษาใจ แต่ของเราภาษาพูด จ้าจี้จ้ำไซๆ เราก็บอกว่าทำไมพระท่านดู? พระท่านดู? หลวงตาท่านบอกว่าท่านมีเมตตามาก แต่ท่านดูกิเลสของสัตว์โลก เพราะเวลากิเลสมันจี้หัวเราละ นี่ค้นหาความทะยานอยาก

คำว่าค้นหาความทะยานอยาก ค้นหาคือความพอใจ ค้นหา วิภวค้นหา ค้นหา เห็นไหม ค้นหา มันเกิดมาอยู่ในหัวใจของเรา มันเป็นอวิชชา มันไม่รู้ มันมีแรงขับเคลื่อนของมัน เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ก็เพื่อจิตใจเราสงบขึ้นมาแล้ว ค้นหาคือความอยาก อยากในโลก อยากมี มีศรีสุข อยากยึดมั่นถือมั่น อันนี้อยากแล้วเป็นความทุกข์

ความอยากของเราละ อยากประพฤติปฏิบัติ อยากจะแกะมัน อยากจะปลดเปลื้องมัน เราก็ต้องมามุมนะเป็นตบะธรรม ทำความเพียร วิริยะอุตสาหะเพื่ออะไร? เพื่อเอาใจของเราไว้ในอำนาจของเราใจ เอาความรู้สึกนึกคิดนี้ไว้ในอำนาจของเรา สิ่งที่มีมันเป็นแรงขับไล่ ใครเอาใจของตัวเองไว้อยู่บ้าง? มีใครบังคับใจของตัวเองอยู่บ้าง? ไม่มีใครบังคับใจของตัวเองได้เลย แต่ถ้ามีสติ เห็นไหม มีสติแล้วเราระลึกรู้ของเรา เรากำหนดพุทฺธของเรา เรายับยั้งมัน เรามันบังคับมัน

บังคับ! เขาบอกบังคับไม่ได้ มันเป็นกิเลสบังคับไม่ได้ มันเป็นตัวค้นหา มันมีความอยาก มันปฏิบัติไม่ได้ แล้วคนตายหรือ? คนตายใช่ไหม? ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสอนท่านสอนคนมีกิเลส เวลาเป็นพระอรหันต์ไปแล้วท่านไม่สอนนะ

ในสมัยพุทธกาล “เอหิภิกขุ” ภิกษุที่ฟังเทศน์ท่านเป็นพระอรหันต์นะ “เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด”

แต่ถ้าผู้ยังมีกิเลสอยู่ต้องว่า “เราจงเป็นภิกษุมาเถิด เพื่อปฏิบัติให้พ้นจากทุกข์ไป”

นี่เวลาปฏิบัติกันท่านสอนคนมีกิเลส ฉะนั้น เรามีกิเลสอยู่มันมีความอยากอยู่แล้ว แต่มีความอยากแล้ว นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้อาความอยากนี้ ให้ออยากประพฤติปฏิบัติ ให้ออยากที่เป็นมรรค ให้ออยากทำคุณงามความดี ให้ออยากมาวัดนี้ ให้ออยากมาวัด ให้ออยากทำความดีไม่เป็นกิเลสหรือ ถ้าเป็นกิเลสนะ ให้ออยากทำความชั่วนี้เป็นกิเลส ให้ออยากทำความดี แต่ความดีขนาดไหนล่ะ?

คำว่าความดีนะ ความดีมันมีเจริญมากขึ้นไปเรื่อยๆ ความดีมันมีนะ “ความดียิ่งกว่านี้ยังมีอยู่” เห็นไหม เรามาประพฤติปฏิบัติ เรามาทำบุญกุศลแล้ว ทำบุญกุศลแล้วได้อะไรล่ะ? มันก็ได้ อามิส ได้อามิสคือสิ่งที่เกิดขึ้น ทำบุญกุศล เสียสละไปแล้ว ผู้ที่ได้รับเสียสละของเราไปเขาได้ ดำรงชีวิต นี่เราให้ชีวิตเขา เราอำนวยความสะดวกกับเขา เราก็มีความปลื้มใจ มีความพอใจของเรา นี่เป็นอามิสใจ

เวลาเรามีความปลื้มใจ เรามีความสุขใจของเรา เห็นไหม มันสร้างบุญกุศลจนจิตใจนี้อึดเต็ม เวลาจะตายไปเราพร้อมที่จะตาย พร้อมที่จะไปไหนก็ได้เพราะเรามีเสบียงพร้อมขึ้นมา มันไปด้วยความพอใจของมัน มันไปด้วยความสุคติ ไปด้วยความอึดเต็มของมัน มันก็ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เวลาใช้สิ่งที่เป็นทิพย์หมดแล้วมันก็เวียนกลับมาเกิดอีก แล้วเกิดเป็นอะไรล่ะ? เราใช้สอยหมดแล้วเราจะเกิดเป็นอะไรต่อไปล่ะ?

นี่สิ่งที่เราทำบุญกุศลมันก็ให้บุญอย่างนั้น นี่ความดีที่ดีกว่านี้ยังมีอยู่ มันมีอยู่ เห็นไหม คนน้อยเนื้อต่ำใจว่าเราไม่มีสิ่งใดเสียสละของเรา เราไม่มีสิ่งใดเลย เราเสียสละบุญกิริยาวัตถุ เราเสียสละกิริยาของเรา กิริยาคือเรานั่งสมาธิของเรา เราทำความสงบของใจของเรา เราภาวนาของเรา อย่างนี้ยังมีบุญมากกว่า คนทำบุญมากขนาดไหนก็แล้วแต่ ถึงที่สุดจะพ้นจากทุกข์ได้ต้องมีการภาวนา

เรานั่งมองจานอาหารนะ สำหรับอาหารมาตั้งอยู่ที่นี่นะ ทุกคนก็นั่งล้อมวงอยู่ ทุกคนก็นั่งมองมันอยู่ ทุกคนไม่มีใครได้กินเลย แต่ถ้าใครนั่งอยู่ล้อมวงสำหรับนี่นะ ทุกคนได้ตัก ทุกคนได้เปิบอาหารนั้นใส่ปาก ทุกคนได้เคี้ยวได้กินเข้าไปคนนั้นจะอึดเต็ม เรานั่งสมาธิภาวนา ถ้าจิตใจมันไม่มีการประพฤติปฏิบัติของมัน จิตใจไม่มีการเคลื่อนไหวของมัน จิตใจนั้นจะไม่มีธรรมชาติในหัวใจเลย แต่สิ่งที่ได้มา สิ่งที่ได้มาก็ครูสอนใจ

ครูสอนนักเรียน เห็นไหม พอจบก็แจกใบประกาศใช้ไหม? นักเรียนจบแล้วมันก็จบแล้ว มันก็มีความรู้ของมันแล้ว แล้วนักเรียนทำอะไรต่อไป? มันไปปล้นจี้ก็ได้ มันไปทำคุณงามความดีก็ได้ มันไปทำเพื่อประโยชน์สังคมก็ได้ มันยังไปได้อีกเห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นอามิส เราทำบุญกุศลแล้ว ก็บุญกุศลเราก็ได้รับแล้วไง แต่ปัญญามันเกิดไหม? มันทำความสงบสำเร็จในจิตไหม? ถ้าจิตมันทำความสงบสำเร็จของมันนะ มันจะมีการกระทำของมัน เราถึงเห็นคุณงามความดีของเรา ฉะนั้น ผู้ที่เห็นคุณงามความดีที่ละเอียดขึ้นไป เห็นไหม เขามาแล้วเขาจะสงบสงัดของเขา นี่กิริยามันแสดงออก ฉะนั้น แสดงออก คนที่ภาวนา นี่การเหยียด การคู้ การเคลื่อนไหว เขาจะมีสติปัญญาของเขา เพราะเขาต้องรักษาของเขา

การรักษาของเขานะ ถ้าเราพลอสติ กิเลสมันพยายามจะแฉลบอยู่แล้ว ถ้าเราพลอมันก็แฉลบบอกๆ ถ้าเราตั้งสติของเรานะ พอมันแฉลบ มี ๑ มี ๒ มี ๓ มี ๔ นะจนเคยตัว นี่ย่ำคิดย่ำทำ ย้ำจนเป็นจรตนิสัย ทำจนเคยใจ เคยไปแล้วก็ไม่ผิดหรือ ก็ไม่เห็นมันผิดอะไร? แต่ถ้าคนเขาระวังรักษาของเขานะ อันนี้ก็ผิด อันนี้ก็ไม่ได้ เห็นไหม เราพลอแล้ว นี่มันแฉลบบอกแล้ว มี ๑ มี ๒ มี ๓ มันจะเคยตัวไปเรื่อยๆ เราต้องตั้งสติไว้

เราตั้งสติของเรา เรากำหนดคำบริกรรมของเรา ทำไมต้องบริกรรม? เราตั้งสติแล้วมันก็มีแรงขับเคลื่อน เต็มมันก็แฉลบไปเรื่อยๆ แฉลบไปเรื่อยๆ ถ้าเรามีพุทโธ เห็นไหม เกาะเอาไว้ไม่ให้ไป ถ้าไปก็ไปที่พุทโธนี่ พุทโธ พุทโธนี่คำบริกรรม จิตนี้เป็นพลังงาน พลังงานที่เราควบคุมไม่ได้ ความรู้สึกของคนนะ นี่ความคิดของจิตมันเร็วกว่าแสง แสงมันเคลื่อนที่ไป เราคิดถึงอเมริกาสิ คิดถึงดวงจันทร์สิ คิดถึงดาวอังคารสิ คิดถึงจักรวาลสิ คิดถึงหลุมดำสิ มันกลับมา ๒ รอบ

มันไปกลับๆ มันเร็วมากใช้ไหม? เราก็ให้มันคิดพุทโธ พุทธธานุสติ ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสดาของเรา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้วสารพัดนึก แก้วสารพัดนึกนะ ทำคุณงามความดีตามที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งสอน แล้วเราได้คุณงามความดีเป็นอามิส เราบริกรรมพุทโธ พุทโธ พุทโธ เราก็ได้ที่พึ่งอาศัยด้วยคำบริกรรม มันเป็นกรรมฐาน ๔๐ ห้อง

พุทโธ พุทโธ พุทโธ ถ้าจิตมันสงบเข้ามานะ อิม พุทโธเป็นแบบนี้ พุทโธเป็นผู้รู้ พุทโธเป็นผู้ตื่น พุทโธเป็นผู้สว่างไสว พุทโธ เห็นไหม นี่ตัวพลังงาน ตัวพุทโธ แล้วพุทโธนั้นต้องใช้ปัญญาเป็นธรรมะ ถ้าธรรมะมันพิจารณาของมัน นี่แก้วสารพัดนึก เรานึกได้อย่างใด แก้วสารพัด

นึก ถ้านึกเอาๆ นึกเอามันก็เป็นจินตมยปัญญา เรากาวนาของเรา แยกแยะของเรา ฝึกหัดของเรา ทำของเราขึ้นมา

“ความคิดที่ดียิ่งกว่านี้ยังมีอยู่”

เรามาวัด มาทำบุญกุศลกัน เป็นกำปั้นทุบดิน ของเป็นสัตบุรุษชาตญาณ ของที่จับต้องได้ ไปวัดไปวา ไปทำบุญกุศล ทำนี้เขาบอกทำแล้วมันก็ยังทุกข์ ทำแล้วก็ว่าได้บุญกุศล นี่เขาว่าพุทธศาสนา ทำบุญในศาสนา ศาสนานี้เป็นเนื่อนาบุญของโลก ทำแล้วจะรุ่งเรือง ทำไมมันทุกข์แสนเข็ญขนาดนี้ล่ะ? แล้วเวลามันสุขทำไมมันไม่พุดถึงล่ะ?

เวลาทุกข์แสนเข็ญนะ คนเรานี้เนะมันมีกรรมเก่า-กรรมใหม่ สถานะในการเกิด เวลาไปเกิด เห็นใหม่ บาลานชำระระหว่างพ่อกับแม่ สังเกตได้ไหม? พ่อแม่ที่มีความสุขร่มเย็น ลูกเกิดมานี่เขาจะมีวุฒิภาวะที่ดี ถ้าเราทุกข์เรายาก เวลาเด็กมันจะเกิด ความบาลานซ์นี้จิตปฏิสนธิ จิตปฏิสนธิลงระหว่างพ่อ แม่ ลูก ถ้าพุดถึงไม่มีปฏิสนธิจิตขึ้นมา ไม่มีสิ่งใดเกิด นี่สิ่งที่เกิดมันไม่มีปฏิสนธิลงมาในไข่

นี่ในครอบครัวหนึ่ง ในวุฒิภาวะในขณะนั้น ลูกของเราจะแตกต่างกัน พ่อแตกต่างกัน เห็นใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นมา นี่เวลาเกิดขึ้นมาปฏิสนธิ เวลาเกิดขึ้นมาแล้วเราจะดูแลรักษาอย่างไร ถ้ามันเจริญเติบโตขึ้นมา ที่นี้เวลาเราประพุดปฏิบัติขึ้นมา เราจะมาแก้ไขสิ่งนี้ สิ่งแก้ไขสิ่งนี้ เห็นใหม่ เวลาจิตมันสงบเข้ามา สงบเข้ามาสู่จิตจิต สู่จิตจิตมันคืออะไร? ตัวพลังงานสู่จิตจิต

นี่อวิชชาปัจจัยา สังขารา สังขารปัจจัยา วิญญาณัง เขาว่าอวิชชาเวลาเกิดขึ้นมา นี่อทิปปปัจจัยตาต้องเกิดจากอวิชชาๆ แต่เวลาหลวงปู่มันท่านบอกว่าอวิชชามันเกิดบนอะไร? อวิชชามันต้องมีพ่อแม่ของมันเหมือนกัน ใจ้ความไม่รู้นี่ใครเป็นพ่อแม่มัน? ใจ้ตัวไม่รู้ใครบัญญัติมันขึ้นมาว่ามันไม่รู้ นี่มันเกิดสู่จิตจิต เกิดบนพลังงานนี้ไง นี่พลังงานที่เวลาเราสงบเข้าไป เวลาถ้าจิตสงบ ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมามันจะเป็นสัมมาสมาธิ

แต่ในปัจจุบันนี้ว่าว่างๆ ว่างๆ ว่างอะไร? ว่างก็อวกาศไง ว่างก็ลมไง ลมมันก็ว่างของมัน แล้วมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา? เพราะมันไม่มีเจ้าของ มันไม่มีสติ มันไม่มีผู้ที่รับผิดชอบมัน ถ้าเรามีสติของเรา เรามีปัญญาของเรา เห็นใหม่ นี่ถ้ามันว่างเราก็รู้ว่าจิตเราว่างสิ เวลามันทุกข์นะ เวลามันโศกเลือนคนนะ รู้สึกว่ามันทุกข์ เวลามันสุขไม่รู้ได้อย่างไร? เวลามันแบกหามนี้รู้ว่ามันแบก

หาม เวลามันปล่อยไม่รู้ว่ามันปล่อยได้อย่างไร? แล้วมันปล่อย แล้วใครเป็นคนปล่อยล่ะ? แล้วปล่อยมันเหลืออะไรล่ะ? แล้วคนปล่อยทำอะไรต่อไปล่ะ? นี่ความดีที่ดียิ่งกว่านี้ มันมีของมันไปเรื่อยๆ นะ

ฉะนั้น เวลาเรามีครูบาอาจารย์ เห็นใหม่ ไบ้ไม้มันผลัดไบ้ไปเรื่อยๆ นะ ชีวิตเกิดมาแล้วมีพลัดพรากกันเป็นที่สุด ชีวิตนี้ทุกชีวิตต้องตายไป ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านเป็นครูบาอาจารย์ของเรา ท่านชำระจิตใจของท่านจนขาวสะอาด จนเป็นไบ้ไม้ที่มีคุณภาพ แล้วท่านสั่งสอนเรา แล้วท่านก็ต้องล่วงไปๆ เป็นธรรมดา ฉะนั้น เวลาไบ้ไม้มันล่วงไปๆ มันสะท้อนเราไหม?

นี่เขาบอกว่า “เด็ดดอกไม้สะเทือนถึงดวงดาว” ครูบาอาจารย์ท่านล่วงไปเราได้คิดไหม? เราได้หันไหวในหัวใจไหม? เวลาคนเกิดมาเมื่อก่อน ๑๖ ล้านคน คนเกิดมานี้มหาศาล แต่เวลาคนที่มีความสมบัติ คนที่คุณงามความดีล่วงไปๆ เราจะต้องเตือนเรา เราจะตั้งสติของเรา แล้วเราเตือนเรานะ เราก็ต้องเป็นอย่างนั้นเหมือนกัน ฉะนั้น มีสิ่งใดจะเป็นสมบัติของเรา มีสิ่งใดจะเป็นสิ่งที่ประโยชน์ของเรา เราต้องหยิบฉวย

การหยิบฉวยคือการกระทำ มันหยิบฉวยเอาในโลก การหยิบฉวยเราหยิบฉวยสิ่งใดไม่ได้เลย แต่ในสิ่งที่เป็นนามธรรม เราจะทำของเราขึ้นมา สติเราก็ฝึกขึ้นมา สมาธิเราก็ทำของเราขึ้นมา ถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา เห็นใหม่ มันจะติดกับใจของเราไป ไม่ต้องให้ใครอุทิศส่วนกุศลให้ อุทิศส่วนกุศลคือฝากไปรษณีย์ไป นี่เราจะเอาไปเอง นี่เราจะหยิบต้องของเรา แล้วเราจะเอาใจของเราไปกับเรา

ไบ้ไม้ผลัดไบ้แล้วให้รู้สึกตัว ให้สะท้อนใจ ให้ถามตัวเอง ให้ตัวเองมีที่พึ่งอาศัย เตือนตัวเองไว้ อย่าปล่อยให้กาลเวลามันล่วงไปโดยที่ไม่มีประโยชน์สิ่งใด เอวัง